

Roofvogelinventarisatie Friese Wouden Noordoost 2011

Bouke Smid & Oane Tol*

In dit overzicht worden de inventarisatieresultaten met betrekking tot roofvogels toegelicht zoals we die in 2011 verzamelden in ons werkgebied in het noordwesten van Friesland. De begrenzing loopt vanaf ten zuiden van Dokkumer Nieuwe Zijlen langs Dokkumer Grootdiep naar het westen tot aan het Steenvak, zuidelijk langs Westergeest en De Zwemmer naar het Bergumermeer, rond Drogeham en dan weer in noordelijke richting naar Gerkesklooster en Burum westelijk naar de Dokkumer Nieuwe Zijlen.

In ons vaste gebied karteren we op standaardwijze alle roofvogels, waarbij we per soort zoveel mogelijk informatie vastleggen: territoria, nestbouw, datum van de eileg, aantal eieren, aantal uitgekomen jongen, en leeftijd en geslacht van de jongen. Tijdens het ringen van de jongen nemen we hun biometrie. De werkzaamheden beginnen al in de nawinter, vanaf half februari, als we op zoek gaan naar nieuwgebouwde nesten. Gemiddeld bezoeken we de nesten 4-5 maal, meestal door van een afstand te observeren. Alleen tijdens het ringen van de jongen beklimmen we de nestboom. De gegevens worden opgestuurd naar de Werkgroep Roofvogels Nederland, SOVON en Vogeltrekstation.

Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus*

Hoewel we in eerste instantie met drie territoria van doen meenden te hebben, bleek dat er uiteindelijk toch maar één te zijn. Dit paar broedde in het rietveld van een petgat en bracht drie jongen groot (2 mannetjes en 1 vrouwtje, zoals bleek tijdens het ringen). Na het uitvliegen hebben we de jongen vaak in de omgeving van de nestplaats kunnen waarnemen.

Havik *Accipiter gentilis*

Van acht territoria vonden we in zes ervan een nest. Alle zes waren succesvol, en lieten in totaal 14 jongen uitvliegen (10 mannen, 4 vrouwen). Dit jaar werd door ons – sinds we in 2000 zijn gestart met ringen – het honderdste havikjonge geringd, een vrouwtje dat als enige jong op het nest zat.

Sperwer *A. nisus*

We hebben drie nesten gevonden, maar dat zullen er vermoedelijk meer zijn geweest. Twee kleine nesten zaten in boompjes die niet te beklimmen waren, met respectievelijk vijf en vier jongen. We hebben met opzet afgezien van beklimming, omdat het niet

---

* Oane Tol overleed op 21 november 2011 (zie elders in deze Takkeling voor een In Memoriam), en dit verslag geeft een indruk van de activiteiten die hij ontplooidde als roofvogelaar. Het is een bewerking van een rapport dat recent verscheen.

denkbeeldig is dat zulke nestjes uit de boom vallen tijdens de klim. Het derde broedsel is om onbekende redenen verloren gegaan.

Buizerd *Buteo buteo*

In 2011 vonden we 45 territoria, waarvan 41 met nest. Van die nesten mislukten er twaalf, waarvan 7x door onbekende oorzaak, 3x door predatie van Zwarte Kraaien *Corvus corone* en 2x door mensen. Van de succesvolle paren vlogen 52 jongen uit, daarvan 44 met een ring van het Vogeltrekstation.

Torenvalk *Falco tinnunculus*

Meerdere paartjes waren dit jaar erg laat met de eileg. Een paartje moest noodgedwongen wachten tot een Nijlgans *Alopochen aegyptiacus*, die de nestkast had gekraakt, vier van haar zeven eieren had uitgebroed en met haar kuikens was vertrokken. Pas daarna legde het torenvalkvrouwtje vijf eieren; bij de nestcontrole hebben we de drie niet-uitgekomen nijlganseieren verwijderd om de Torenvalk het broeden te vergemakkelijken.

Van de 18 nesten gingen er zes verloren. De overige nesten hadden in totaal 67 eieren, waarvan 46 jongen uitvlogen. In één nestkast bleken drie van de vier jongen spreidpoten te hebben. Het vierde jong had één spreidpoot, en is de enige die uitvloog. Na het uitvliegen hebben wij, alsook de eigenaar van het land, niets meer van dit jong vernomen, wat doet vermoeden dat hij snel het loodje heeft gelegd. Voor ons was dit in al die jaren van roofvogels ringen de eerste maal dat wij zoiets aantreffen. Het zou te maken kunnen hebben met een tekort aan vitamine D (rachitis). Onze nestkasten hebben een dikke laag braakballen en andere resten, zodat de bodem niet glad is en de jongen normaal kunnen bewegen.

Boomvalk *F. subbuteo*

Na twee jaar ogenschijnlijke afwezigheid hadden we gelukkig weer zes territoria. Misschien waren er eerder ook wel nesten, maar konden we die niet vinden. In de zes territoria vonden we bij vier paren een nest. Twee hiervan zijn met respectievelijk 2 en 3 jongen verloren gegaan, waarschijnlijk door predatie. De twee andere nesten leverden 2 en 3 jongen op, die – na te zijn geringd – succesvol zijn uitgevlogen.

Dank

We willen iedereen bedanken die ons heeft geholpen, in het bijzonder Wietse Reitsma en Egbert Veenstra. Mede door hun inzet konden wij de roofvogels inventariseren en ringen. Ook willen we de eigenaren van de terreinen, waarvoor we toestemming kregen om er te inventariseren, bedanken.

Contact: 0511-544066, of 06-13436070.